

Biskop Atle Sommerfeldt:

Et større fellesskap

Moss Avis, 1.november 2014

For et par uker siden fikk jeg besøk av Mar Odisho Oraham som er biskop i Den assyriske – eller Øst-Syriske - kirken i Vest-Europa. Han visiterte de om lag 800 assyrerne i Norge, hvorav 300 bor her i Østfold. De er flyktet til Norge fra Tyrkia, Syria og Irak. Hver enkelt av dem bringer med seg generasjoners erfaring av undertrykkelse og forfølgelse, men også en utrolig rik historie som strekker seg tilbake til 2500 år før vår tidsregning. I nesten 2000 var de en egen stat i landområdet mellom og rundt Eufrat og Tigris, mye omtalt i Det gamle testamentet. Jona-boken, om han som var tre dager i hvalfiskens buk, handler først og fremst om at Jona skulle forkynne omvendelse i Ninive, den viktigste assyriske byen den gang og helt til våre dager.

I mer enn tusen år – fra år 500 før Kristus - var de en egen provins under ulike imperier, men fra år 600 etter Kristus har de levd som en etnisk og religiøs minoritet med jevnlig forfølgelser fra tyrkere, kurdere og den til en hver tid dominerende verdslige og religiøse makthaver. De mange forfølgelser har gjort at de 30 millioner assyrerne bor over hele verden, slik også deres naboer armenerne gjør.

Assyrere var tilstede på den første pinsedagen da den kristne kirke ble grunnlagt. Tradisjonen sier at familien til Josef, Marias mann, var kirkens tredje og fjerde leder. Siden da har assyrerne vært medlemmer av kristne kirker, den eldste er kirken Mar Orham er biskop i. De var offensive misjonærer og grunnla kirker langs silkeveien helt til Kina. En av kirkens ledere på 500-tallet var kineser.

Deres liturgiske språk er arameisk – det språket Jesus selv snakket. Det gir et glimt av storhet for meg å vite at det her i nabolaget feires gudstjeneste på språket til Jesus fra Nasaret. Biskopen ga meg en bibelsk på arameisk som gave, og det gir en særlig ærefrykt å se tegnene og forestille seg lydene som er slik Jesus selv snakket.

Helt siden amerikanernes invasjon av Irak i 2003 har assyrerne vært den mest utsatte folkegruppen i Irak. Opp til 40 % av alle flyktninger derfra de siste årene er assyrere. Siden 2012 har forfølgelsen også nådd Syria. Det siste halvåret har vi sett hvordan deres kjerneområder er blitt erobret av ekstremistene i den så kalte Islamic State, som verken representerer islam eller er en stat. Assyrenes agenda har i nesten hundre år vært å få et eget landområde rundt Ninive, beskyttet av FN. De er takknemlige for at Tyrkia og de kurdiske myndighetene i Nord-Irak gir dem beskyttelse i dagens ekstreme situasjon, men deres håp er at de kan få et geografisk område der de kan overvinne minoritetserfaringen, styre etter sine tradisjoner og bli beskyttet av det internasjonale samfunnet. Men enn så lenge blir stadig flere flyktninger og små minoriteter etablert i mange land.

Vi som mottar dem har først og fremst en plikt til å gi denne hardt prøvede minoriteten trygghet. Vi må aldri overse at når nyhetene om massakrer og krig i Irak og Syria formidles i aviser og TV, er det noen av våre naboer i Østfold som har slektninger og kenninger midt i ødeleggelsene. Dernest må vi som storsamfunn legge til rette for at den assyriske kultur og deres kirkelige tradisjon får anledning til å utfolde seg her i Østfold og bli en del av det nye, inkluderende og mangfoldig lokalsamfunnet vi

bygger. Den norske kirke er dypt involvert i dette allerede og vi forhandler med dem om ytterlige tilrettelegginger.

Assyrerne ønsker selv at flest mulig av dem kan bli bosatt her i Østfold slik at det blir lettere for dem å skape en «sjømannskirke» der de kan ivareta sitt språk, kultur og religiøse praksis og bidra til at nye generasjoner får kjennskap til sine røtter. Da må kommunene i Østfold bli prioritert som sted for bosetting av assyriske flyktninger og myndighetene må ikke sende familier til helt andre steder enn der det bor assyrere i Norge fra før. Da gir også vi som bor her mulighet til å bli kjent med en utrolig rik kultur fylt av tragedie, stolthet og store perspektiver på et samfunns og en kirkes utvikling.